

Η Ελπίδα σε Κρίση

Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης

γιώργος μιχελακάκης

Οι Καλλιτέχνες

Έτσι το έργο των καλλιτεχνών αυτών, όπως και το έργο της ποιήτριας Αντιγόνης Κεφαλά, του ποιητή Δημήτρη Τσαλουμά, του ζωγράφου Νίκου Κυπραίου, των λογοτεχνών Δημήτρη Τζουμάκα και της Ελίζας Γεωργάκη, και των ζωγράφων Κωνσταντίνας Τουρβά, Θανάση Σινάνη της Στέλλας Τσίρκα και του Χρήστου Αβραμούδα, έκφρασε στη γενικότητά του, όπως θα δούμε, την ιδιαίτερη αυτή κρίσιγο νότο περίοδο.

Στο έργο ποιητών πρώτης γενιάς όπως: του Θύμιου Χαραλαμπίδου, Δημήτρη Παναγιωτόπουλου, Γιώτας Κριλή, Αδριανού Καζά, Νίκου Νινολάκη, Χρήστου Φίφη και της λαϊκής ζωγράφου Ελένης Ρέτση εκφράζεται με σπαραγμό το πεδίο των αξιών της πρώτης γενιάς, καθώς αυτό βρίσκεται σε θανάσιμη εμπλοκή με τον σχετικισμό που απαιτεί η παγκοσμιοποίηση. Από την άλλη, νεότερες γενιές καλλιτεχνών και ποιητών όπως ο φωτογράφος Μανόλης Αγγέλικας, η ποιήτρια Κοραλή Δημητριάδου, η βιντεοκαλλιτέχνης Ευγενία Ρασκόπουλου, ο ζωγράφος Κώστας Στραφιώτης, και οι ποιητές Νίκος. Ν. Τρακάκης και Κωνσταντίνος Καλυμνιός, όπως και πολλοί άλλοι, προσπαθούν μέσα στα πλαίσια του πολιτιστικού σχετικισμού να δημιουργήσουν την δική τους ταυτότητα.

Το έργο όλων αυτών των καλλιτεχνών και ποιητών διακρίνεται από ανομοιογένεια, και σε κάποιους η προσπάθεια έμεινε ανολοκλήρωτη, καθώς άφησε πίσω της σπαράγματα, φτάνοντας μέχρι τη σιωπή. Τους αναφέρω μαζί, διότι πέρα από ιδιοσυγκρασιακές και εκφραστικές αποκλίσεις, και πέρα από ιδεολογικές

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης (φωτό: Γιάννης Δραμιτινός)

διαφοροποιήσεις, τους ενώνει ένα κύριο χαρακτηριστικό. Το έργο τους δεν αποτελεί ένδειξη μιας «συναισθηματικής ουδετερότητας» ή «παραλυτικής αναισθησίας», ανθρώπων που μπαϊνοβγαίνουν χωρίς κόστος στα αντιθετικά αξιακά συστήματα της παράδοσης και της δεσποζουσας οικονομίας. Αντίθετα, αποτελεί

ένδειξη μιας έντονης συναισθηματικής έκρηξης, μιας οντολογικής κρίσης που πυρπολεί το Είναι τους και που είναι αποτέλεσμα προσπάθειας να εντοπίσουν τον δικό τους εσωτερικό χρόνο, μέσω του οποίου μπορούν να δουν και το παρελθόν και να σχεδιάσουν το μέλλον. Στο έργο τους δεν προβάλλεται η επιφάνεια των επιτυχιών και τα εθνικά στολίδια που η επίσημη μειονότητα πρόβαλε όλα αυτά τα χρόνια. Επιπλέον δεν έχουμε την προβολή χοντροκομμένων ιδεολογικών λόγων, ούτε βέβαια την αίσθηση ότι πατάνε στον τόπο μιας ρωμαλέας εργατικής τάξης. Αυτά έχουν χαθεί από τον ορίζοντά τους, δεν υπάρχουν. Μόνο στο έργο ορισμένων εκφράζεται ως απουσία και όχι ως παρουσία η ιστορία αυτή. Αντίθετα αυτό που κυριαρχεί στο έργο όλων, είναι το βιωματικό στοιχείο της μη ικανοποιημένης επιθυμίας. Αυτό ενεργοποίησε τον φανταστικό μηχανισμό, ο οποίος δημιούργησε μορφές που οι συγκρούσεις δεν κρύβονται. Ερχόμαστε αντιμέτωποι με στάσεις κάμψης και συντριβής με την πλέον δραματική μορφή, διότι οι συγκρούσεις των εννομήσεων με την εξωτερική πραγματικότητα, αποτυπώνονται στο έργο ως μορφική ένταση με την επίσημη κουλτούρα. Έχουμε να κάνουμε με μια λιτανεία κραυγών, στεναγμών, επιθυμιών που αποτυπώθηκαν σε εικόνες που φέρνουν επάνω τους τη βάσανο να βγούνε έξω από τη συνοικιακή παροικία, που θρονιάστηκε στο βαθύ καναπέ του εφησυχασμού, στις μεγαλύνουσες εθνικές υστερίες, στην υποταγή στο κληρικαλιστικό κατεστημένο και στην απουσία κάθε οράματος. Στο έργο τους κατέθεσαν τον εμφύλιο της ψυχής τους, που δεν είναι παρά το ψυχολογικό τοπίο της μετάβασης στο χώρο της μετανάστευσης από την αλληλεγγύη στον ατομοκεντρισμό, έναν ατομοκεντρισμό που οδηγεί τον άγγελο της ιστορίας προς το μέλλον με τα μάτια καρφωμένα στο παρελθόν.

Ένα θέμα που θα μας απασχολήσει στην εξέταση του έργου των παραπάνω καλλιτεχνών είναι το πώς παρουσιάζεται η ανθρώπινη μορφή. Έχουμε ακέραια μορφή ή διαλυμένη; Και ποιες οι κοινωνικές αιτίες που οδηγούν την τέχνη προς την μια ή την άλλη κατεύθυνση;

Θα δούμε ότι στον Α. Δούκα του οποίου θα εξετάσουμε το έργο πρώτο, η ελπίδα και η αισιοδοξία για την επιτυχία του προγράμματος της αλληλεγγύης, οδηγεί σε ένα στίλ ρεαλισμού όπου η ανθρώπινη μορφή είναι ακέραια. Ο ήρωάς του αναμετράται με τους κοινωνικούς όρους και με βάση αυτούς εξαντλείται και προβάλλει την εξέλιξή του την ίδια, χωρίς να χάνεται στον λαβύρινθο των προσωπικών του βιωμάτων. Βέβαια, και τα προσωπικά βιώματα τελικά δεν κρύβονται, αλλά αναπηδάνε, για να καθυποταχτούν όμως τελικά, και να θεθούν στην υπηρεσία του κοινωνικού σκοπού.

Αντίθετα στους νεότερους καλλιτέχνες η ανθρώπινη μορφή και ο κόσμος αλλοιώνεται καταλήγοντας σε μια προχωρημένη κατάσταση διάλυσης. Αυτό που κυριαρχεί είναι ένας ψυχολογικός υποκειμενισμός κατά τον οποίον ο κόσμος νοιώθεται κομματιασμένος, και χαοτικός με αποτέλεσμα και η τέχνη να αντανάκλα αυτή την κατάσταση, αλλά συνάμα να γίνεται και όχημα αντίστασης και ξεπεράσματος της κατάστασης αυτής, με την απονενομένη αναζήτηση της «αλήθειας» όταν όλα γύρω κραυγάζουν πως δεν υπάρχει αλήθεια παρά μονό το γυμνό συμφέρον.

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ & ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

- Αγοραπωλησίες ακινήτων
- Αγοραπωλησίες επιχειρήσεων
- Οικογενειακό Δίκαιο
- Διαθήκες - Κληρονομίες - Περιπτώσεις ελλείψεως διαθήκης
- Probate (αποδοχή κληρονομιάς)
- Πληρεξούσια
- Όλων των ειδών ασφαλιστικές αποζημιώσεις

Ζητήστε τον Ιορδάνη Αντωνόπουλο

Το πρώτο ραντεβού δωρεάν

Τηλ.: 9796 3511

Suite 24, 432 Chapel Rd, Bankstown

jordan13@bigpond.net.au

Για άνθη
σε κάθε περίπτωση

WARATAH FLORIST

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
ΜΠΕΡΤΟΥΤΣΙ

- * Ανθοδέσμες
- * Στεφάνια
- * Ανθοστολισμοί

14028

4/322 Homer St., Earlwood
Τηλ.: 9559 1193

HANDY MAN

Ο ΔΙΚΟΣ ΣΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ
για όλες τις δουλειές

Σκεπές	Remove Asbestos	Driveways	Πλακάκια
Χτισίματα	Δενδροκομεία	Βαψίματα	Καθαρισμούς

Νικόλαος Τσιότσιας Γραφείο: **02 9601 1233**

0404 676 366